

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

Til kontrollutvalets medlemmar:

Olaf Håkon Tørresen (leiar), Knut William Bygland (nestleiar), Olav Skeie (medlem),
Camilla Josefine Høibraaten (medlem), Eli Tomine Moe (medlem)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Tid/stad: Måndag 5. februar 2024 kl. 09.00, kommunestyresalen

Orienteringar

Kommunedirektør kjem frå starten av møte kl. 09.00 for å orientere om:

- Presentere organisasjonen
- Samspelet mellom kontrollutval og kommunedirektør
- Rutine for handsaming av statlege tilsynsrapportar
- Rutine for informasjon til kontrollutvalet ved mislegheiter
- Oppfølging av gjenstående anbefalingar frå forvaltningsrevisjonsrapport
«Næringsutvikling og oppfølging av politiske vedtak»

SAKSLISTE

SAK 01/24 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 27.11.23
SAK 02/24 UAVHENGIGHETSERKLÆRINGAR FRÅ REVISOR
SAK 03/24 ENGASJEMENTSBREV
SAK 04/24 KONTROLLUTVALET'S ÅRSMELDING 2023
SAK 05/24 RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING FORENKLET
ETTERLEVELSESKONTROLL – BYGLAND KOMMUNE
SAK 06/24 REVISOR ORIENTERAR

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalget:

Eventuelt

Referatsak

Ref 01/24 Melding om vedtak – søknad om fritak
Ref 02/24 Henvendelser habilitet

Bygland, 29. januar 2024

Olaf Håkon Tørresen

Eierkommuner:
Bygland, Bykle, Evje og Hornnes,
Farsund, Flekkefjord, Hægebostad,
Iveland, Kvinesdal, Lindesnes,
Lyngdal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:
Daglig leder Willy Gill
Telefon: 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Rådgiver Inger Lise Austrud
Telefon: 91 86 99 75
E-post: inger.lise.austrud@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Leiar

Inger Lise Austrud
Utvallssekretær

Forfall og inhabilitet bes meldt til Inger Lise Austrud, tlf. 918 69 975 / ila@asekretariat.no

Kopi til: Ordførar, kommunedirektør, revisor, Jorunn S Tveiten, 1. varamedlem, Setesdølen
Varamedlemmar møter berre etter særskilt innkalling.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 01/24

Møtedato: 05.02.24

Sakshandsamar: ILA

SAK 01/24 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 27.11.23

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 27.11.23

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 27.11.23 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 27.11.23 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

BYGLAND KOMMUNE – KONTROLLUTVALET

MØTEBOK

Møte nr. 05/23

Dato: 27.11.23 kl. 09.00 – 10.40

Stad: Kommunehuset, kommunestyresalen

<u>Til stades:</u> Olaf Håkon Tørresen, leiar Knut William Bygland, nestleiar Olav Skeie, medlem Camilla Josefine Høibraaten, medlem Kai Larson, varamedlem for Annette Larsson <u>Forfall:</u> Annette Larsson, medlem	<u>Andre til stades (heile eller deler av møtet):</u> Agder Kommunerevisjon IKS v/ Tommy Pytten og Tor Ole Holbek Agder Sekretariat v/ Inger Lise Austrud
---	--

Det var ikkje merknader til innkalling og saksliste.

SAKSLISTE

- SAK 20/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 02.10.23
SAK 21/23 KONTROLLUTVALET'S ÅRSPLAN 2024
SAK 22/23 TILBAKEMELDING EIGARSKAPSKONTROLL SMG IKS
SAK 23/23 REVISOR ORIENTERAR

Orienteringar

Agder Sekretariat – presentasjon, oppgaver, arbeidet i kontrollutvalet
Agder Kommunerevisjon IKS – presentasjon, oppgaver

Praktisk

Kurs, konferansar og opplæring

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalet:

Eventuelt

Underskrift

Olaf Håkon Tørresen
Leiar

Kopi av møteboka sendes: Ordførar, kommunedirektør, revisor, Jorunn S Tveiten og
Setesdølen

SAK 20/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 02.10.23

Vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 02.10.23 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 02.10.23

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 02.10.23 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 02.10.23 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

SAK 21/23 KONTROLLUTVALETS ÅRSPLAN 2024

Vedtak:

Framlegg til kontrollutvalets årsplan for 2024 vert vedteke.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Framlegg til årsplan for 2024

Bakgrunn for saka:

Det er etablert ein praksis med å utarbeide ein årsplan for kontrollutvalet.

Sekretariatet har utarbeidd eit forslag til årsplan som vert lagt fram for godkjenning i utvalet.

Årsplanen er ikkje å forstå som ein fullstendig presentasjon av alle dei oppgåver/saker som kontrollutvalet vil handsame i løpet av året, men legger vekt på dei oppgåver som utvalet etter lov og forskrift er pålagt å handsame.

I tillegg til dei ordinære sakene vil det i løpet av året også dukke opp førespurnader og problemstillingar som vert gjenstand for drøfting i utvalet.

Kontrollutvalet oppfordrast til å komme med innspel til planen og bes vurdere moglege orienteringar.

Framlegg til vedtak:

Framlegg til kontrollutvalets årsplan for 2024 vert vedteke.

SAK 22/23 TILBAKEMELDING EIGARSKAPSKONTROLL SMG IKS

Vedtak:

Kontrollutvalet tek tilbakemelding på eigarskapskontroll SMG IKS til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Tilbakemelding frå kommunedirektør på eigarskapskontroll SMG IKS

Tilbakemelding frå dagleg leiar SMG IKS

Bakgrunn:

Eigarskapskontrollen i SMG IKS, vart handsama i kommunestyret 09.11.23.

Kommunestyret vedtok følgande:

Kommunestyret tar rapporten «Eigarskapskontroll Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS» frå Agder Kommunerevisjon IKS til orientering.

Kommunestyret ber kommunen/ eigarrepresentant/ selskapet følge opp tilrådingane i rapporten.

Kommunestyret ber kommunen/ eigarrepresentant/ selskapet rapportere skriftleg til kontrollutvalet om korleis revisors tilrådingar er følgt opp innan 20. september 2023.

Eigarskapskontroll er ein del av kontrollutvalets kontrollverksemd, jf. kommunelova § 23-4. Eigarskapskontroll er ei av dei lovpålagte oppgåvene til kontrollutvalet og utvalet skal sjå til at det vert gjennomført kontroll med den som utøver kommunens eigarinteresse og utøver mynde og på den måte som er fastsett i den aktuelle verksemda. I kontrollen inngår også ei vurdering av den som utøver eigarinteressene gjer dette i samsvar med kommunens vedtak og forutsetningar for forvaltninga av kommunens eigarinteresser.

Anbefalingar

På grunnlag av dei funn og vurderingar som er gjort av revisjonen i eigarskapskontrollen, kom revisjonen med desse anbefalingane: (Tilbakemeldingane i kursiv)

- Revisjonen anbefaler kommunen at det gis god folkevalgtopplæring om eierskap og eierstyring, jf pkt 5.3.

Når det gjelder det første punktet om folkevalgtopplæring vil dette ivaretas i folkevalgtopplæringen del 2 i Bygland etter jul. Det vil bli gitt en oversikt og innledning på de ulike samarbeidene vi har i dag i første del av opplæringen 7 og 8 desember.

- Revisjonen anbefaler at i og med at det utarbeides eierskapsmeldinger i hver valgperiode jf koml § 26-1, så bør man foreta en årlig rapportering til kommunestyret om økonomi og viktige saker i selskapet, jf pkt 5.4.

Vi er i tvil om hvem som skal foreta denne rapportering, vi mener at det er kommuneadministrasjonen som skal utarbeide en rapport som liggjes frem for de respektive kommunestyrene.

Selskapet utarbeider årsberetning og årsregnskap hvert år. I årsberetningen er de viktigste ting tatt opp dette gjelder både økonomi og andre saker som er av stor betydning for selskapet. SMG stiller imidlertid gjerne i kommunestyret og informerer i samband med gjennomgang av en rapport på dette området eller i andre sammenheng.

- Revisjonen anbefaler at selskapsavtalen oppdateres med lovhenvising etter ny kommunelov ved neste revisjon jf pkt 5.5.

SMG foretar en gjennomgang av selskapsavtalen og ser til at denne oppdateres med korrekte lovhenvisinger. Det vil samtidig bli vurdert om det er andre endringer som bør gjennomføres.

Dersom nødvendig vil selskapsavtalen bli behandlet i representantskapet i representantskapsmøte i desember, hvorefter den oversendes kommunene for godkjenning.

Med hensyn til rettelsene i forhold lovhenvising mener vi ikke dette trenger behandles i kommunestyrene.

- Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6

Selskapet vil fremover kalle inn til eiermøte to ganger i året. Av hensyn til planlegging og deltagelse vil disse bli lagt i forlengelse av de ordinære representantskapsmøter.

- Revisjonen anbefaler at man etablerer rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret jf pkt 5.9.

Selskapet etablerer skriftlige rutiner for habilitetsvurdering. I innkalling til styremøter vil det fremover være en anmodning til styrerepresentantene om å vurdere sin habilitet i forhold til sakene i innkallingen.

- Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv jf pkt 5.10.

Se komunedirektørens tilbakemelding nederst i saken.

- Innføre en ordning som sikrer at styreverv rutinemessig blir innmeldt i KS styrevervregister, jf pkt 5.11.

SMG meldes i KS styrevervregister og ser til at medlemmer blir registrert i styrevervregisteret.

- Revisjonen anbefaler at rekruttering til styret ikke bør begrenses til kommunalt ansatte jf pkt 5.14

Eierkommunene har valgt en valgkomité som har ansvar for sammensetting av styrekandidater. Det er kommunestyrene som må ligge føringer til valgkomitéen om denne kan hente inn ekstern styrekompetanse.

Se i tillegg komunedirektørens tilbakemelding nederst i saken.

- Revisjonen anbefaler at det nedtegnes i eierstrategi at det skal gjennomføres årlige styreevalueringer, jf pkt 5.15.

Styret i SMG vil innføre rutine gjennomføre en årlig egevaluering av styret sitt arbeid.

- Revisjonen anbefaler at man ved revisjon av selskapsavtalen vurderer en ordning hvor man oppnevner numeriske vararepresentanter jf pkt 5.16.

SMG vil ved revidering av selskapsavtalen fremme forslag til endring i selskapsavtalen §8 om at det innføres numeriske varamedlemmer til styret i stedet for personlige varamedlemmer. Dette er en endring i selskapsavtalen som vi mener må behandles i eierkommunene.

- Revisjonen anbefaler at Bygland kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet fra kommunen om representantskapsmøter i SMG, jf. pkt 5.18.

Jevnfør teksten er det kommunen sitt ansvar å varsle kontrollutvalget og revisor om avholdelse av representantskapsmøte i SMG.

I forbindelse med innkalling til representantskapsmøte sender SMG innkallingen til eierkommunene/v. komunedirektøren. Samme innkalling har vanligvis også blitt sendt revisor.

Kommunedirektørens tilbakemelding:

Når det gjelder punktene som er understreket vises det til et pågående arbeid i komunedirektørutvalget i Setesdal. Utvalget vedtok i møte 23.10.23 følgende:

Prinsippdiskusjon vedrørende bruk av interne vs. eksterne i styrer for IKS og andre kommunale selskaper, samt størrelse på vederlag

Bakgrunnen for saken er SMG revisjonen. Det ble en innledende prinsipiell diskusjon rundt godtgjøring av verv og sammensetning av styrer. Ett av momentene som ble presisert var viktigheten av å sikre kommunal kompetanse inn i styrer for kommunal virksomhet. IKSene er nettopp det – kommunal virksomhet.

Enighet om å sammenfatte og gi et foreløpig svar på SMG revisjonen. Spørsmål om godtgjøring, styresammensetning og kompetanse tas inn i arbeidet under neste sak.

Arbeidet med eierstyring/oppfølging av IKSer. Legge plan for fremdrift

Kommunedirektørene i Valle, Bygland og Bykle kommer tilbake med et forslag til innhold og fremdriftsplan til neste møte i utvalget.

Dette er fulgt opp i påfølgende møte og det jobbes nå med rutiner for sikre bedre oppfølging av IKSene fra kommunenes side, samt at det blir gjort vurderinger knyttet til styresammensetning og lønn. Det er et ønske fra utvalget at dette skal være utarbeidet i fellesskap, og for å utarbeide noe som er grundig nok trenger utvalget noen måneder. Dette er derfor et foreløpig svar. Endelig svar er klart i løpet av første kvartal 2024.

Kommunedirektør er invitert til møte for å orientere om kommunens oppfølging av anbefalingane.

Vurdering:

Det å bidra til forbedring er eit viktig aspekt for kontrollutvalet ved gjennomføring av eigarskapskontroll. Sekretariatet har ingen spesielle merknader til tilbakemeldinga på oppfølginga av anbefalingane i rapporten.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tek tilbakemelding på eigarskapskontroll SMG IKS til orientering.

SAK 23/23 REVISOR ORIENTERAR

Handsaming i møte:

Revisor er i gong med arbeidet med risiko og vesentlighetsvurdering. Denne kjem til handsaming første halvår 2024.

I rekneskapsrevisjon er revisor i slutfasen på løpande revisjon. Kommunen er i rute for å avlegge årsrekneskapan innan fristen 22.02.24. Nytt økonomisystem i Bygland kommune frå 2024.

Kontrollutvalet ber revisor i samråd administrasjonen sjå på legevaktavtalen. Jf. protokoll frå kommunestyremøte og bestilling frå kontrollutvalet i forrige møte:

«Administrativt samarbeidsmøte 24.10 ble enighet om Gjennomgang av samarbeidet i henhold til avtale. Det planlegges å se på det faglige innholdet i samarbeidsavtalen mellom januar og juni 2024.»

Vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Bakgrunn for saka:

Det er kontrollutvalets ansvar å sjå til at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterar løpande gjennom året om relevante saker og tema. På denne måten held kontrollutvalet seg informert om det løpande revisjonsarbeidet.

Dei tema revisor orienterar om vil bli protokollført.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalet: Neste møte i kontrollutvalet er 05.02.24

Eventuelt

Leiar og nestleiar melder seg på NKRF kontrollutvalskonferanse. Sekretariatet ordnar med det praktiske.

Alle medlemmar i kontrollutvalet får invitasjon til Agder Sekretariat sin dagskonferanse 10. januar 2024 på Rosfjord Strandhotel.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 02/24

Møtedato: 05.02.2024

Sakshandsamar: ILA

SAK 02/24 UAVHENGIGHETSERKLÆRINGAR FRÅ REVISOR

Vedlegg:

Uavhengighetserklæringar frå dei oppdragsansvarlege revisorane Tor Ole Holbek og Tommy Pytten.

Bakgrunn for saka:

Oppdragsansvarleg revisor skal i medhald av forskrift om kontrollutval og revisjon §19, kvart år gje ei skriftleg eigenvurdering om si uavhengigheit til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet må vurdere om revisors eigenvurdering tilseier at revisor tilfredsstillar dei krav til uavhengigheit som går fram i kommunelova og forskrift om kontrollutval og revisjon.

Framlegg til vedtak:

Basert på revisors eigenvurdering av si uavhengigheit meiner kontrollutvalet at ein kan konkludere med at revisor tilfredsstillar kommunelova og revisjonsforskriftas krav til uavhengigheit.

Kontrollutvalget
Bygland kommune

Kristiansand, 05.01.24

Vurdering av uavhengighet – Bygland kommune

Innledning

Det følger av kommuneloven § 24-4 at revisor skal være uavhengig og ha godandel.

Departementet har i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 16 satt krav til revisors uavhengighet. Departementet har i videre i forskriftens §§ 17 og 18 satt grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten og grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha.

I følge forskriftens § 19 skal den som utfører revisjon skal løpende vurdere sin uavhengighet og oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Kravene er nærmere beskrevet nedenfor.

Kommunelovens krav til uavhengighet

§ 24-4. Revisors uavhengighet ogandel.

Revisor skal være uavhengig og ha godandel.

Departementet kan gi forskrift om krav til revisors uavhengighet ogandel.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

§ 16. Krav til revisors uavhengighet

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen eller i en interkommunal samarbeidsordning medfører ikke i seg selv at revisjonen mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

§ 17. Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.

Nærstående etter første ledd er

- a) revisorens ektefelle eller samboer og deres søsken
- b) revisorens slektninger i rett oppstigende eller nedstigende og deres ektefeller eller samboere
- c) revisorens søsken og deres ektefelle eller samboer
- d) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer

§ 18. Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha

Revisor kan ikke

- a) ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
- b) ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av
- c) være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap.
- d) delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren.
- e) utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet
- f) yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- g) opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolloven § 218.

§ 19. Krav til egenvurdering av uavhengighet

Den som utfører revisjon eller annen kontroll for en kommune eller fylkeskommune, skal løpende vurdere sin uavhengighet.

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

En skriftlig egenvurdering om revisjonens uavhengighet skal følge alle tilbud om revisjon.

Revisors egenvurdering av punktene ovenfor

§ 18 pkt. a og b: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.</i>
Pkt. c: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.</i>
Pkt. d: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt. e: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors uavhengighet og objektivitet	<i>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i> <i>Før slike tjenester utføres av Agder kommunerevisjon IKS foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i>
Pkt. f: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt. g: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Agder Kommunerevisjon IKS opptrer som fullmektig for kommunen.</i>
§ 16: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet</i>
§ 17 Revisor tilknytning/ nærstående	<i>Undertegnede har ikke slik tilknytning eller nærstående som har tilknytning til kommunen, dens ansatte eller tillitsmenn som har betydning for min uavhengighet og objektivitet</i>

Krav til vandel

Jeg bekrefter at jeg har god vandel.

Agder Kommunerevisjon IKS

Tor Ole Holbek

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Kontrollutvalget
Bygland kommune

Vurdering av uavhengighet – Bygland kommune

Innledning

Det følger av kommuneloven § 24-4 at revisor skal være uavhengig og ha godandel.

Departementet har i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 16 satt krav til revisors uavhengighet. Departementet har i videre i forskriften §§ 17 og 18 satt grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten og grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha.

I følge forskriften § 19 skal den som utfører revisjon skal løpende vurdere sin uavhengighet og oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Kravene er nærmere beskrevet nedenfor.

Kommunelovens krav til uavhengighet

§ 24-4. Revisors uavhengighet ogandel.

Revisor skal være uavhengig og ha godandel.

Departementet kan gi forskrift om krav til revisors uavhengighet ogandel.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

§ 16. Krav til revisors uavhengighet

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen eller i en interkommunal samarbeidsordning medfører ikke i seg selv at revisjonen mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

§ 17. Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.

Nærstående etter første ledd er

- a) revisorens ektefelle eller samboer og deres søsken
- b) revisorens slektninger i rett oppstigende eller nedstigende og deres ektefeller eller samboere
- c) revisorens søsken og deres ektefelle eller samboer
- d) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer

§ 18. Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha

Revisor kan ikke

- a) ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
- b) ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av
- c) være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap.
- d) delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren.
- e) utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet
- f) yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- g) opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven § 218.

§ 19. Krav til egenvurdering av uavhengighet

Den som utfører revisjon eller annen kontroll for en kommune eller fylkeskommune, skal løpende vurdere sin uavhengighet.

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

En skriftlig egenvurdering om revisjonens uavhengighet skal følge alle tilbud om revisjon.

Revisors egenvurdering av punktene ovenfor

§ 18 pkt. a og b: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.</i>
Pkt. c: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.</i>
Pkt. d: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt. e: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors uavhengighet og objektivitet	<i>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i> <i>Før slike tjenester utføres av Agder kommunerevisjon IKS foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i>
Pkt. f: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt. g: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Agder Kommunerevisjon IKS opptrer som fullmektig for kommunen.</i>
§ 16: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet</i>
§ 17 Revisor tilknytning/ nærstående	<i>Undertegnede har ikke slik tilknytning eller nærstående som har tilknytning til kommunen, dens ansatte eller tillitsmenn som har betydning for min uavhengighet og objektivitet</i>

Krav til vandel og kvalifikasjonskrav for oppdragsansvarlig regnskapsrevisor revisor

Det vises til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 9 mht kvalifikasjonskrav. Jeg bekrefter at jeg fyller kvalifikasjonskravene i § 9 (3) og har god vandel.

Tommy Pytten

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 03/24

Møtedato: 05.02.2024

Sakshandsamar: ILA

SAK 03/24 ENGASJEMENTSBREV BYGLAND KOMMUNE

Vedlegg:

Engasjementsbrev frå Agder Kommunerevisjon IKS, datert 4. januar 2024

Bakgrunn for saka:

Revisor har utarbeidd eit engasjementsbrev til kontrollutvalet, der formålet med og innhaldet i revisjonen og revisors plikter blir avklart.

Revisjonen består av rekneskapsrevisjon, eigarskapskontroll, forvaltningsrevisjon og anna kontroll. I engasjementsbrevet beskriv revisor si forståing av revisjonsoppdraget, slik at utvalet får ei oppfatning av kva som kan forventast av revisor. Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget vert utarbeidd for kvar valperiode eller oftare om det er forhold som tilseier det.

For nærmare informasjon viser ein til det vedlagte brev og til orientering i møte.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar engasjementsbrev frå Agder Kommunerevisjon IKS til orientering.

Kontrollutvalget
Bygland kommune

Kristiansand, 4.januar 2024

Engasjementsbrev - Bygland kommune

1. Innledning

Agder Kommunerevisjon IKS er valgt som revisor for Bygland kommune. Revisjonen består av regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller medhold av lov. Dette omfatter revisjonen av kommuneregnskapet. Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelsene som gjelder for kommuner og fylkeskommuner, herunder standarder for god kommunal revisjonsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget, slik at utvalget får en oppfatning av rollefordeling og hva som kan forventes av oss som revisor.

Vårt honorar vil ta utgangspunkt i medgått tid, budsjett vedtatt av kommunestyret er basert på estimat på forbruk av tid.

2. Revisjonen – formål og innhold

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov, jf. kommuneloven § 24-2. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av NKRF – kontroll og revisjon i kommunene er vi underlagt jevnlige eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Ansatte i revisjonsselskapet avgir årlig en erklæring til selskapets ledelse om sin uavhengighet.

Ledelsenes ansvar

I henhold til kommunelovens § 25-1 er det kommunedirektøren i kommunen som er ansvarlig for at kommunens interne administrative kontroll og økonomiforvaltning er ordnet på en betryggende måte og er gjenstand for betryggende kontroll. Det er også kommunedirektøren sitt ansvar å fremme kommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med

bestemmelsene i kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap for kommuner og fylkeskommuner og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller mv. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Kommunestyret og kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning. Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne. Kontrollutvalget skal påse at kommunen og forvaltningen blir forsvarlig revidert. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller basert på overordnet risiko - og vesentlighetsanalyse.

Forvaltningsrevisjon

I henhold til kommuneloven § 23-3 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger. Herunder om

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c) regelverket etterleves,
- d) forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området, og det skal etableres revisjonskriterier for det enkelte prosjekt.

Innenfor forvaltningsrevisjon av kommuner og fylkeskommuner er det NKRF som er det standardsettende organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den enkelte forvaltningsrevisjon vil være beskrevet ved rapporteringen av den enkelte revisjon, slik at denne oppgaven ikke blir beskrevet ytterligere i dette brevet. Se for øvrig nærmere om rapportering under eget avsnitt.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er Tor Ole Holbek.

Eierskapskontroll

I henhold til kommunelovens § 23-4 skal kontrollutvalget påse at det føres kontroll med om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med

lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Planlegging, gjennomføring og rapportering av eierskapskontroll skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området.

Revisor skal sende et utkast til rapport om eierskapskontroll for uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eierfunksjon. Uttalelse(e) skal i helhet fremgå av rapporten som sendes til kontrollutvalget.

Oppdragsansvarlig revisor for eierskapskontroll er Tor Ole Holbek.

Regnskapsrevisjon

Når det gjelder regnskapsrevisjon vil grunnlaget for vårt arbeid i mindre grad være omtalt ved avrapportering, slik at vi her bruker noe mer plass på å beskrive vårt arbeid og grunnlaget for dette.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Tommy Pytten.

Årsregnskapet og de aktuelle delene av årsberetningen

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave å kontrollere om årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon og avgi en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om at revisor har betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon og at det er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Vi kontrollerer om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever, og om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Vi ser også etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene er dekkende beskrevet i årsberetningen.

Videre er det vår oppgave å vurdere om kommunen har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Årsregnskapet skal iht. kommuneloven § 14-6 være avlagt av kommunedirektøren innen 22. februar i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis senest innen 31. mars.

Revisjonens utførelse og forholdet til internkontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med internkontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for kommunens utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll.

Generelt vil en effektiv internkontroll (kommunens egen) redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid vil for en stor del være avhengig av kvaliteten på, og effektiviteten av kommunens internkontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som er relevante for revisjonen av årsregnskapet og som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om kommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringsskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens internkontroll.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

I samsvar med kommuneloven § 24-9 er det vår oppgave å se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Kontrollen skal i utgangspunktet gjennomføres med begrensede ressurser og baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering som legges frem for kontrollutvalget. Resultatet av kontrollen rapporteres i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget som avgis senest 30.juni.

Kontrollen utføres i samsvar med standarden RSK 301 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen» Standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå moderat sikkerhet i uttalelsen om etterlevelse på det området som velges ut for kontroll.

Moderat sikkerhet innebærer en lavere sikkerhet enn betryggende sikkerhet, men det skal gi brukerne en klart økt tillit til informasjonen eller forholdet som er kontrollert. Vi gjennomfører handlinger som forespørsler, inspeksjon av dokumenter og analytiske handlinger for å oppnå moderat sikkerhet. I uttalelse gir vi uttrykk for om vi har blitt oppmerksomme på forhold som gir grunn til å tro at økonomiforvaltningen på det området ikke følger sentrale bestemmelser og vedtak.

Misligheter

Revisor bidrar gjennom revisjonen til å forebygge og avdekke misligheter og feil, kommuneloven § 24-5. Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det til kontrollutvalget i nummerert brev, dette fremkommer i kommuneloven § 24-7.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende nytt brev til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av brevet til kommunedirektøren.

Andre uttalelser og kontrollhandlinger

Vi vil avgi følgende andre revisorbekreftelser mv. i samsvar med lov og god kommunal revisjonsskikk:

- Underskrift på kontrolloppstilling over bokførte og innberettede beløp (skatteforvaltningsforskriften § 7-2-11)
- Kompensasjonsmelding for merverdiavgift
- Bekreftelser på prosjektregnskap o.l. i henhold til ISA 805
- Kommunens rapportering av antall personer med psykisk utviklingshemming
- Refusjonskrav for utgifter til særlig ressurskrevende brukere helse- og omsorgstjenester

3. Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument hos kommunen og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene, jfr kommunelovens § 24-2 fjerde ledd.

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Dette følger av kommunelovens § 24-2 femte ledd. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget er avsluttet.

Taushetsplikten er dog ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

4. Personvern

For å gjennomføre revisjonen og andre oppdrag under dette engasjementsbrevet, vil vi behandle personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Personvernerklæringen er tilgjengelig på [Personvernerklæring – Agder Kommunerevisjon IKS \(agderkomrev.no\)](https://www.agderkommunerevisjon.no). Vi er behandlingsansvarlige for de personopplysninger vi behandler i forbindelse med oppdraget og vi inngår derfor ikke en databehandleravtale.

5. Rapportering og dialog

Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget utarbeides for hver valgperiode eller oftere dersom det er forhold som tilsier det.

Det utarbeides prosjektplan i forbindelse med oppstart av den enkelte forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kontrollutvalget skal sørge for at plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll blir utarbeidet, og innstille til kommunestyret, som vedtar planen.

Forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller rapporteres til kontrollutvalget i form av egne rapporter.

Regnskapsrevisjonens innhold avhenger av revisjonsstandarder, internkontroll og revisors skjønn. Kontrollutvalgets oppgave er å påse at kommunen har en tilstrekkelig revisjon. For å sikre kontrollutvalget informasjon om regnskapsrevisjonen vil regnskapsrevisjonen rapporteres slik til kontrollutvalget:

- Presentasjon av revisjonsstrategi for regnskapsåret (høst)
- Orientering om risiko og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelsekontroll (høst)
- Orientering om status regnskapsrevisjon (hvert møte)
- Revisjonsberetning (frist avleggelse 15.4)
- Nummererte brev (se nedenfor)
- Skriftlig uttalelse om forenklet etterlevelseskontroll (innen 30.6)

Vi legger vekt på å ha god dialog med kontrollutvalget.

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men som vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev utover misligheter. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektør. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til kommuneloven § 24-7 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev:

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registreringen og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e) enhver mislighet
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg oppdraget

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

Revisor skal også sende nummerert brev til kontrollutvalget dersom det ved forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen er avdekket avvik som medfører modifisert uttalelse fra revisor.

Uttalelser fra kommunens ledelse

I forbindelse med gjennomføring av våre oppdrag vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om at vi er gitt all informasjon som er nødvendig for oppdraget og om fullstendigheten og riktigheten av det forholdet som kontrolleres. Dette gjelder:

- I forbindelse med avslutningen av revisjonen av årsregnskapet. Denne uttalelsen inneholder også skriftlig uttalelse fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv.
- I forbindelse med avslutningen av forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen.

6. Revisor plikter etter hvitvaskingsloven

Revisor er etter hvitvaskingsloven § 4 annet ledd bokstav a rapporteringspliktig til Økokrim dersom revisor etter nærmere undersøkelser finner forhold som gir grunnlag for mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering, jr. hvitvaskingsloven § 26.

Revisors oppgaver etter hvitvaskingsloven er å gjennomføre kundetiltak og løpende oppfølging basert på risikovurdering, samt foreta nærmere undersøkelser og rapportere til Økokrim dersom revisor avdekker forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering.

Det følger av hvitvaskingsloven § 26 fjerde ledd at innrapportering til Økokrim i god tro ikke innebærer brudd på taushetsplikt. Revisors taushetsplikt etter kommuneloven § 24-2 er ikke til hinder for at revisor rapporterer til Økokrim.

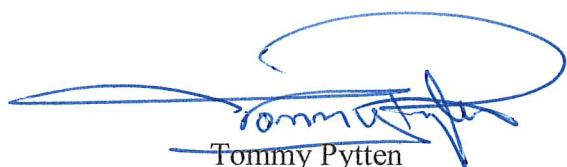
7. Avslutning

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kontrollutvalgets forståelse av revisors rolle og ansvarsområder, og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid. Hvis noe er uklart eller utvalget har spørsmål, er det bare å ta kontakt.

Med hilsen
Agder kommunerevisjon IKS

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Tommy Pytten
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Kopi: Kommunedirektør

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 04/24

Møtedato: 05.02.2024

Sakshandsamar: ILA

SAK 04/24 KONTROLLUTVALETS ÅRSMELDING 2023

Vedlegg:

Framlegg til årsmelding for 2023

Bakgrunn for saka:

I kommunelova §23-5 står det at kontrollutvalet skal informere kommunestyret om sitt arbeid. Det er etablert ein praksis med å utarbeide ei enkel årsmelding frå kontrollutvalet.

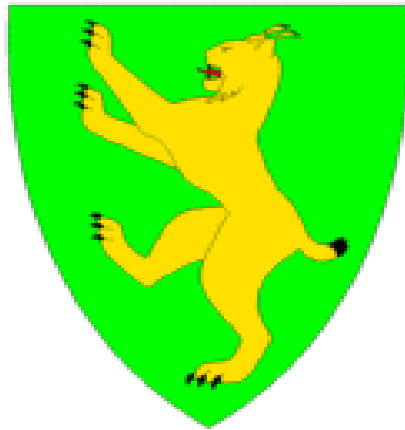
Eg har utarbeidd eit forslag til årsmelding som vert lagt fram for godkjenning i utvalet, som så sender den endelege årsmeldinga vidare til kommunestyret til orientering.

Framlegg til vedtak:

1. Framlegg til årsmelding for 2023 vert vedteken.
2. Årsmeldinga vert sendt kommunestyret til orientering.

Bygland kommune

Kontrollutvalet si årsmelding 2023

KONTROLLUTVALET SITT ANSVAR

Kommunestyret har etter kommunelova § 22 det øvste ansvaret for å kontrollera kommunens verksemd. Etter kommunelova § 23-1 vel kommunestyret sjølv eit kontrollutval som skal føre løpande tilsyn på kommunestyrets vegne.

KONTROLLUTVALETS VERKSEMD

Kontrollutvalet sine møter

Utvalet har i 2023 hatt 5 møter og handsama 23 saker. I tillegg kjem 2 referatsaker og orienteringssaker.

Kontrollutvalet sine møter vert halden i kommunehuset på Bygland.

Ressursar til kontrollutvalets arbeid

Kontrollutvalets utgifter i 2023 var budsjettert med kr 43.000.

Til sekretariatstenester var det budsjettert med kr 151.000. Budsjettet for revisjon var kr 645.500. Utvalet handsama framlegg til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen i sitt møte 03.10.22 og dette var sendt til kommunen i tråd med forskrifta som seier at framlegget skal følgje med formannskapet sitt framlegg til kommunebudsjett ved kommunestyrehandsaminga.

Kurs og konferansar

Kontrollutvalet var representert på NKRF kontrollutvalskonferanse i 2023. Konferansen vart holdt på Gardermoen. Dette er ein årleg konferanse som vert prioritert for å halde seg oppdatert på aktuelle tema. Leiar av utvalet har og delteke på FKT (Forum for kontroll og tilsyn) kontrollutvalskonferanse.

Orienteringar

Kommunedirektøren og/eller kommunedirektørens medarbeidarar har vore invitert til kontrollutvalsmøter for å orientera om saker som utvalet har ynskja å få betre kunnskap og informasjon om. Kommunedirektøren har mellom anna orientert utvalet om

- Prosjekt rundkøyring/ Prestneset - prosess, framdrift og evt. utfordringar.
- Prosess i sak 65/22 i PMR
- Plan på vegvedlikehald i kommunen
- Førespurnad om legesamarbeidet
- Presentasjon av årsrekneskaper og årsmeldinga 2022
- Datatryggleik, personvern og overgang mellom IKT Agder og Setesdal IKT
- Status i legetenesta

Kontrollutvalet sine oppgåver

Kommunelova § 23-2 seier:

” Kontrollutvalget skal påse at

a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte

b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med

gjeldende bestemmelser og vedtak

c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i

d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)

e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.”

Kontrollutvalets oppgaver er gitt i kommunelova §23 og i forskrift om kontrollutval og revisjon, men kommunestyret kan og be utvalet utføre særskilte kontrolloppgaver på sine vegne.

Kommunen forvaltar store ressursar på vegne av innbyggjarane. Omfanget av og breidden i den kommunale tenesteproduksjonen gjer det nødvendig med utstrekkt styring og kontroll av at innbyggjarane får dei tenesta dei har krav på, og at ressursane vert forvalta på ein effektiv måte i samsvar med kommunestyret sine føringar.

Kommunal eigenkontroll er den kontrollen kommunen sjølv gjennomfører i eigen verksemd. Eigenkontrollen i kommunane utføres i hovudsak av kommunedirektørens internkontroll og gjennom arbeidet til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet kan hjå kommunen, utan hinder av teieplikt, krevje ein kvar opplysning, utgreiing eller eitkvart dokument og gjera dei undersøkingar som det finn naudsynt for å gjennomføre oppgåvene.

Kontrollutvalet sine oppgaver ved rekneskapsrevisjon

Kontrollutvalet skal sjå etter at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Bygland kommune bruker Agder Kommunerevisjon IKS som revisor, og kontrollutvalet meiner at dette er ei god og forsvarleg revisjonsordning.

Ansvarlege revisorar har lagt fram erklæring om uavhengigheit til kommunen.

Revisor orienterer jamleg om saker som vert teken opp med kommunedirektøren. Dette vert gjort gjennom nummererte brev eller med munnleg orientering til utvalet.

Kommunerekneskapan for 2022 vart handsama i kontrollutvalet 21.04.2023. Revisjonen gav si revisjonsmelding 17.04.2023. På bakgrunn av dette gav kontrollutvalet følgande uttale til kommunerekneskapan for 2022 i tråd med forskrift.

Uttale frå kontrollutvalet til kommunestyret:

Kontrollutvalet har handsama Bygland kommunes årsrekneskap og årsberetning for 2022. Agder Kommunerevisjon IKS har avgitt normalberetning utan spesielle merknader.

Basert på revisjonsberetninga har kontrollutvalet ingen spesielle merknader til kommunens årsberetning.

Kontrollutvalet er ikkje kjent med andre forhold, framkomme i dialog med revisor, som kunne hatt betydning for utvalets uttale.

Kontrollutvalet anbefalar at kommunestyret godkjenner årsrekneskapan og årsberetninga.

Kontrollutvalet sine oppgaver ved forvaltningsrevisjon

Det er kontrollutvalet som etter kommunelova sine føresegner har ansvaret for at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon i kommunen. Dette går fram av §23-1 som har følgjande ordlyd:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal bruke for å sikre at kommunen vert driven på ein måte som ivaretek innbyggjaranes behov på ein best mogleg måte. Forvaltningsrevisjon er ei av dei pålagte oppgåvene til kontrollutvalet. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalet undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsette mål, og om ressursane forvaltast på ein effektiv måte. Forvaltningsrevisjon vil ha høg nytteverdi, både i utvalets kontrollverksemd, og i kommunens internkontroll og forbetningsarbeid.

Kontrollutvalet vil løpande rapportere resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonar til kommunestyret, samt sjå til at dei vedtak som kommunestyret fattar ved handsaminga av forvaltningsrevisjonsrapportar har blitt fulgt opp.

Vedteken plan for forvaltningsrevisjon Bygland kommune 2020-2023:

Prioritet	Område	Tema/sector/selskap	Aktuelt for forvaltningsrevisjon
1.	Tjenesteyting, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling	Oppvekst	Saksbehandling og internkontroll i barnevernstjenesten
2.	Tjenesteyting, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling	Helse og Omsorg	Legetjenesten
3.	Tjenesteyting, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling	Drift og forvaltning	Drikkevannssikkerhet

4.	<i>Tillitsskapende forvaltning</i>		<i>Informasjonssikkerhet og personvern</i>
5.	<i>Lokaldemokrati</i>		<i>Saksutredning og/eller oppfølging av politiske vedtak</i>
6.	<i>Tjenesteyting, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling</i>	<i>Sentraladministrasjon og fellesutgifter</i>	<i>Næringsutvikling</i>

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjera eventuelle endringar i prioriteringa av aktuelle prosjekter, og til å sette i gong andre prosjekt dersom utvalet ser behov for det.

I sitt møte 28.11.22 handsama utvalet rapport frå forvaltningsrevisjon «Næringsutvikling og oppfølging av politiske vedtak».

Utvalet vedtok følgjande innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret ber kommunedirektør fylgje opp dei tilrådingane som kjem fram i forvaltningsrevisjonsrapporten «Næringsutvikling og oppfølging av politiske vedtak». Kommunestyret ber kommunedirektør gje ei tilbakemelding til kontrollutvalet innan 01.04.2023 om korleis tilrådingane i rapporten er fylgd opp.

I sitt møte 21.04.23 handsama utvalet sak om «Kommunedirektørens oppfølging av rapport «Næringsutvikling og oppfølging av politiske vedtak»». Utvalet vedtok:

Kontrollutvalet tek kommunedirektørens tilbakemelding til orientering. Kontrollutvalet ber om tilbakemelding når alle anbefalingane i rapporten er fylgt opp og seinast innan utgangen av 2023.

I 2024 vil utvalet vidare følgje opp saka.

Kontrollutvalet bestilte i 2023 ein risiko og vesentlighetsanalyse av revisor som skal danne grunnlaget for plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024-2027.

Kontrollutvalet sine oppgåver ved eigarskapskontroll

Etter endringar i kommunelova frå valet 2019, er tidlegare selskapskontroll endra til eigarskapskontroll. Kommunelova § 23-4 har følgjande ordlyd:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og

vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Vedteken plan for eigarskapskontroll Bygland kommune 2020-2023:

- *Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS*
- *Setesdal IKT*

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å definere omfanget og innhaldet i eigarskapskontrollen, og til å foreta endringar i prioritering mellom dei aktuelle selskapa og eventuelt prioritere nye selskap dersom særskilde tilhøve skulle tilseia det.

Hausten 2021 bestilte kontrollutvala i Bykle, Valle, Bygland, Iveland og Evje og Hornnes kommune felles eigarskapskontroll i Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS. Prosjektplanen vart godkjent i møte 29.11.21 og rapport frå eigarskapskontroll vart lagt fram for kontrollutvalet i møte 26.06.23.

Utvalet vedtok følgande innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret tar rapporten «Eigarskapskontroll Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS» frå Agder Kommunerevisjon IKS til orientering.

Kommunestyret ber kommunen/ eigarrepresentant/ selskapet følge opp tilrådingane i rapporten.

Kommunestyret ber kommunen/ eigarrepresentant/ selskapet rapportere skriftleg til kontrollutvalet om korleis revisors tilrådingar er følgt opp innan 20. september 2023.

I fyrste møte for nytt kontrollutval, 27.11.23, vart oppfølginga av eigarskapskontrollen handsama. Utvalet vedtok:

Kontrollutvalet tek tilbakemelding på eigarskapskontroll SMG IKS til orientering.

Kontrollutvalet bestilte i 2023 ein risiko og vesentlighetsanalyse av revisor som skal danne grunnlaget for plan for eigarskapskontroll for perioden 2024-2027.

Forenkla etterlevelseskontroll

Kontrollutvalet handsama sak om attestasjonsuttale om etterleving av føresegner og vedtak for økonomiforvaltninga knytt til området kapitalvarer – justering.

Revisors konklusjon:

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Bygland kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd de kontrollerte bestemmelsene i Merverdiavgiftsforskriften §§ 9-1-2 og 9-1-3.

Kontrollutvalet gjorde følgande vedtak:

Kontrollutvalet tar revisors attestasjonsuttale frå forenkla etterlevelseskontroll til orientering.

Kontrollutvalet si samansetjing

Kommunelova § 23-1 angir bestemte krav til kven som kan veljast som medlemmar av kontrollutvalet.

Minst eit av medlemmene skal vere medlem av kommunestyret og det skal veljast minst fem medlemmar til utvalet.

Medlemmar og varamedlemmar fram til valet 2023:

Medlemmer	Varamedlemmar
Tor Kasin, leiar	Geir Skjevraak, 1. vara
Oddvar Omnes, nestleiar	Ingrid Homme Bolstad, 2. vara
Birgit Attestog, medlem	Berit Haugetveit, 3. vara
Sven Richard Arnesen, medlem	Arne Larsson, 4. vara
Åse Heistein, medlem	

Medlemmar og varamedlemmar etter valet 2023:

Medlemmer	Varamedlemmar
Olaf Håkon Tørresen, leiar (H)	Kai Larsen, H
Knut William Bygland, nestleiar (BP)	Birgit Langeid Dahl, BP
Olav Skeie, medlem (Sp)	Birgit Attestog, Sp
Eli Tomine Moe, medlem (Ap)	Jan Terje Skjeggedal, Ap
Camilla Josefine Høibraaten, medlem (H)	

Kontrollutvalet sitt sekretariat

Kontrollutvala i **Bygland**, Bykle, Evje og Hornnes, Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Iveland, Kvinesdal, Lindesnes, Lyngdal, Sirdal, Valle og Åseral har felles sekretariat gjennom Agder Sekretariat, som er eit selskap danna etter § 27 i kommunelova.

Sekretariatet har 2 tilsette og har kontorstad i Kvinesdal kommune. Fast sekretær for Bygland kommune er Inger Lise Austrud.

Sekretariatet sine oppgåver er fastsett i Forskrift om kontrollutval og revisjon § 7:

«Sekretariatet skal forberede sakene for kontrollutvalget og skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. Sekretariatet skal også påse at kontrollutvalgets vedtak blir iverksatt.»

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 05/24

Møtedato: 05.02.2024

Sakshandsamar: ILA

**SAK 05/24 RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING FORENKLET
ETTERLEVELSESKONTROLL – BYGLAND KOMMUNE**

Vedlegg:

Risiko og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll frå Agder Kommunerevisjon IKS, datert 05.01.2024

Bakgrunn for saka:

I kommunelova § 24-9 står det følgande om revisors oppgåve:

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

Saksframstilling:

Ansvar for oppgåva er lagt til rekneskapsrevisor og det er i lova lagt opp til ein uttale på utført arbeid med moderat sikkerheit.

Det kjem fram av risiko- og vesentlighetsvurderinga at revisor etter ei samla vurdering har valt ut forskrift om eigenandel for kommunale helse- og omsorgstenester §3, 6 ledd om årleg kontrollberegning av eigenandelens størrelse ved langtidsopphold.

Følgande kontrollpunkt:

- *Har kommunen fastsatt rutiner for etterberegning av betalingssetser for beboere på institusjon?*
- *Gjennomfører kommunene årlige etterberegning av betalingssetser for beboere på institusjon når skatteoppgjøret foreligger?*
- *For de kontrollerte sakene har kommunen gjennomført tilbakebetaling ved avdekket for mye betalt egenandel/har kommunen krevd tilleggsbetaling ved avdekket for lite betalt egenandel?*

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltninga vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalet innan fristen som lova har satt, 30. juni 2024. Rekneskapsrevisor vil vere til stades i møtet.

Vurdering:

Forenklet etterlevelseskontroll erstatter ikkje den ordinære rekneskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjon, men kan sjåast på som eit supplement. For kontrollutvalets del er ansvaret avgrensa til å sjå til at det gjennomførast, og halde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurderinga, samt resultatane frå kontrollen.

Forenklet etterlevelseskontroll styrkar kontrollutvalets grunnlag for ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltninga foregår i samsvar med føresegner og vedtak.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltninga i Bygland kommune til orientering.

FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL ØKONOMIFORVALTNINGEN – BYGLAND KOMMUNE – RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

1. Bakgrunn

Forenklet etterlevelsesk kontroll er hjemlet i kommuneloven § 24-9 og angir følgende oppgave til revisor:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko - og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30.juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Denne bestemmelsen ble tatt inn i loven da kontroll av økonomiforvaltningen forsvant som fast del av regnskapsrevisjonen etter endring av revisjonsforskriften i 2004. Utvalget som la frem NOU 2016: 4 Ny kommunelov uttalte bla. *«Målsettingen med å innta denne oppgaven er å etablere et system i forlengelsen av den finansielle revisjonen, med enkle og jevnlig kontrollen som i større grad kan fange opp betydelige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen.»*

Det er i forarbeidene presisert dette skal være en oppgave som skal løses med begrenset ressursbruk, og det skal avgis en uttalelse med moderat sikkerhet, i motsetning til revisjonsberetningen som avgis med høy sikkerhet. Denne oppgaven skal ikke være en erstatning for kommunens internkontroll, men kan bidra til å forbedre internkontrollen.

Det er kommunen som juridisk enhet som er vurderingsenhet, da kommunen ikke har noen kommunale foretak, gjelder dette kun kommunen

2. Økonomiforvaltningen – områder som omfattes av kontrollen

Etterlevelseskontrollen skal rette seg mot de delene av økonomiforvaltningen som revisor ikke har gjennomgått ved sin finansielle revisjon etter kommuneloven § 24-5.

I den finansielle revisjon skal revisor rette sin kontroll mot den delen av internkontrollen som har betydning for å kunne utarbeide et årsregnskap uten vesentlige feil. I merknadene til kommuneloven § 24-6 første ledd slås det fast at bestemmelsen ikke krever at revisor skal utføre revisjonshandlinger knyttet til den økonomiske internkontrollen utover det som er nødvendig for å kunne uttale seg om årsregnskapet.¹

Avgrensning av hvilke områder revisor skal se på gjennom den finansielle revisjonen innebærer at de øvrige områder av den økonomiske internkontrollen skal revideres vha forenklet etterlevelseskontroll eller at kontrollutvalget igjennom sitt bestilleransvar ber om en gjennomgang på dette området.

Kommunelovens kapittel 14 Økonomiforvaltning og kapittel 15 Selvkost gir en vid definisjon av økonomiforvaltningen.

Aktuelle områder som kan underlegges forenklet etterlevelseskontroll er:

- Finansforvaltning
- Selvkostområder
- Offentlige anskaffelser
- Offentlig støtte
- Beregning av driftstilskudd til private barnehager
- Andre tilskudd /overføringer til private
- Kontraktsoppfølging

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse eller virkninger. Vurdering av disse forhold faller inn under forvaltningsrevisjon.

3. Risiko – og vesentlighetsvurdering

Bygland kommune har vedtatt en rekke reglementer og retningslinjer som har betydning for økonomiforvaltningen. Vi har i vår risikovurdering tatt for oss de områder som har stor betydning for kommunen, og dens innbyggere og foretatt en overordnet risikovurdering.

Vurderingen er ikke foretatt på samtlige områder, men på de områder vi har vi ansett relevante og aktuelle.

¹ Prop. 46 L (2017-2018) side 409

- **Selvkost**

Dette er de områder som det i lov eller forskrift er fastsatt at gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten. Dette omfatter:

- Renovasjon
- Vannforsyning
- Avløpshåndtering
- Tømming fra slamavskillere
- Plan- og byggesaksbehandling
- Oppmåling og matrikkelføring
- Feietjeneste

Beregning av selvkost er fom 1.1.20 lov- og forskriftsbestemt. Tidligere forelå det kun retningslinjer for hvordan disse skulle beregnes. Det foreligger ingen realitetsendring i hvordan dette skal beregnes sett i forhold til tidligere.

Risikovurdering

Selvkostområder utgjør en betydelig del av kommunen aktivitet. Erfaring fra gjennomførte kontroller er at det er avdekket få feil. De feil som er avdekket har hatt uvesentlig betydning for kommunens innbyggere.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at avvik inntreffer og at avvik kan få ubetydelig / mindre alvorlig konsekvenser.

- **Offentlige anskaffelser**

Kommunen er underlagt lov om offentlige anskaffelser med forskrift. Denne loven skal bidra til effektiv bruk av ressurser. Dette er et komplisert regelverk som stiller krav til kompetanse og kapasitet i kommunen. Årlig foretar kommunen betydelige innkjøp.

Det ble i 2019 gjennomført forenklet etterlevelseskontroll på dette området. Det ble avgitt modifisert konklusjon på kontrollen. Dette ble kommunisert i brev nr. 1/20 til kontrollutvalget.

Kommunen har iverksatt tiltak etter kontrollen ble gjennomført.

Risikovurdering

Vi vurderer det som sannsynlig at det foreligger avvik her og at avvik kan få mindre alvorlige konsekvenser.

- **Finans – og gjeldsforvaltning**

I Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner uttaler utvalget at: «Finans - og gjeldsforvaltningen er et område med potensiell stor risiko, som man lokalt må ha god styring og kontroll med».

Finansiell risiko omfatter alle former for finansiell risiko, slik som kredittrisiko, kursrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko osv.

Det fremkommer av kommuneloven² at kommunestyret skal vedta et finansreglement som skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen i å ta vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen.

Det er i finansforskriften gitt krav til innhold i finansreglementet. Kommunestyret vedtok i sak 64/19 finansreglement for Bygland kommune. Ifht krav i finansforskriften ble det foretatt en ekstern kvalitetssikring av dette før det ble vedtatt.

Risikovurdering

Det er betydelige midler som forvaltes, deler av finansreglementet var gjenstand for forenklet etterlevelseskontroll i 2020, og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

Historisk har det vært få / ubetydelige avvik her.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at avvik inntreffer og at avvik kan få mindre alvorlig / alvorlige konsekvenser.

- **Kapitalvarer – justering**

- **Merverdiavgifts-/ merverdiavgiftskompensasjonsloven med forskrifter**

Lovgivningen på dette området er detaljert og krever god kompetanse for å kunne oppfylle alle de krav som er stilt i lovgivningen.

Kommunen har betydelige investeringer i fast eiendom (kapitalvare). Det er i avgiftslovgivningen lagt opp til at kompensasjon / fradrag for merverdiavgift skal gjenspeile bruk av kapitalvaren avgiftsmessig sett. Dette innebærer at ved anskaffelse av en kapitalvare er det stilt krav til hva som må dokumenteres for å sikre at merverdiavgift blir korrekt behandlet ved endret bruk av kapitalvaren, f.eks. at et bygg som er oppført til å benyttes i egen virksomhet (f.eks. lokaler til administrasjonen) endrer bruk, en velger å selge dette bygget ut til f.eks. et interkommunalt selskap eller private aktører.

En kan her, om en ikke har all nødvendig dokumentasjon på plass, risikere å tilbakebetale tidligere kompensert / fradragsført merverdiavgift.

Risikovurdering:

Området er regulert i merverdiavgifts-/ merverdiavgiftskompensasjonsloven med forskrift. Det er et område som er detaljregulert, og som stiller høye krav til dokumentasjon. Risikoen er liten / fraværende om kommunen har uendret bruk av sine investeringer. Dersom bruk endres (avgiftsmessig sett) kan mangler på området få betydelige konsekvenser beløpsmessig.

Det ble foretatt kontroll her i 2022, og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

Det vurderes at det er middels sannsynlig at feil vil inntreffe, og at konsekvensen vil være alvorlige.

² Kommuneloven § 14-13.

- **Egenandel for beboere på institusjon - langtidsopphold**

Ved langtidsopphold skjer egenbetaling på bakgrunn av størrelsen på beboers inntekt, ikke faste satser som ved korttidsopphold. Egenandelen beregnes med bakgrunn i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3.

Vederlagsberegning kan være krevende fordi forskriften er knapp, og den reiser kompliserte spørsmål både av økonomisk og juridisk art. Kommunen må ha tverrfaglig kompetanse og gode rutiner for vederlagsberegning.

Dersom beboerens økonomiske situasjon endrer seg vesentlig, eller tidligere vedtak viser seg å bygge på uriktige opplysninger, skal saken opp til ny vurdering.

Dersom skatteoppgjøret fra foregående år viser at det ikke er beregnet riktig egenandel, skal det skje et etteroppgjør.

Beboere på institusjon er ofte mennesker med nedsatt kapasitet til å følge opp egen økonomi, det er derfor ekstra viktig at kommunen sørger for betryggende kompetanse, oppfølging og internkontroll rundt behandlingen av slike saker.

Risikovurdering:

Området er regulert i egen forskrift, og det er kompliserte spørsmål av både økonomisk og juridisk art, som stiller høye krav til saksbehandlers kompetanse. Sannsynligheten for at feil kan oppstå vurderes å være middels.

Konsekvensen for kommunens regnskap vurderes å være lav, men feil beregning av oppholdsbetaling kan få betydelige konsekvenser for beboere. Dette sammen med at gruppen som bor på institusjon ofte har nedsatt kapasitet til å følge opp egen økonomi gjør at feil på individnivå kan bli vesentlige for enkeltpersoner.

4. Tidligere gjennomførte etterlevelseskontroller

2019:

Offentlige anskaffelser

2020:

Finansforvaltning, finansreglementets kapittel 3 «Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler».

2021:

Tiltakspakker koronaepidemien.

2022:

Dokumentasjon ved anskaffelse og fremstilling av kapitalvarer.

5. Område hvor det foretas forenklet etterlevelseskontroll i 2023

Det fremkommer av God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen punkt 7:

«Revisor velger ut områder for kontroll basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering.»

Her vil vi se på etterlevelse av følgende forhold:

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3, 6 ledd om årlig kontrollberegning av egenandelens størrelse ved langtidsopphold:

«Dersom beboerens økonomiske situasjon endrer seg vesentlig, eller tidligere vedtak viser seg å bygge på uriktige opplysninger, skal saken tas opp til ny vurdering. Viser skatteoppgjøret for foregående år at det ikke er beregnet riktig egenandel, skal det skje et etteroppgjør.»

Kontrollpunktene utledes av forskriftens krav:

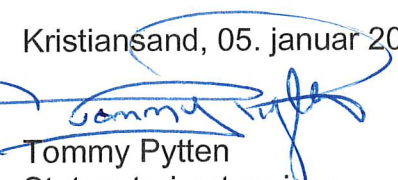
- Har kommunen fastsatt rutiner for etterberegning av betalingssatser for beboere på institusjon?
- Gjennomfører kommunene årlige etterberegning av betalingssatser for beboere på institusjon når skatteoppgjøret foreligger?
- For de kontrollerte sakene har kommunen gjennomført tilbakebetaling ved avdekket for mye betalt egenandel/har kommunen krevd tilleggsbetaling ved avdekket for lite betalt egenandel?

6. Rapportering til kontrollutvalget

Forenklet etterlevelseskontrollen med økonomiforvaltningen vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalget innen den frist som loven har satt, 30. juni 2024. Rapportering skjer med kopi til kommunedirektør.

Kontrollen vil bli utført i samsvar med God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Kristiansand, 05. januar 2024

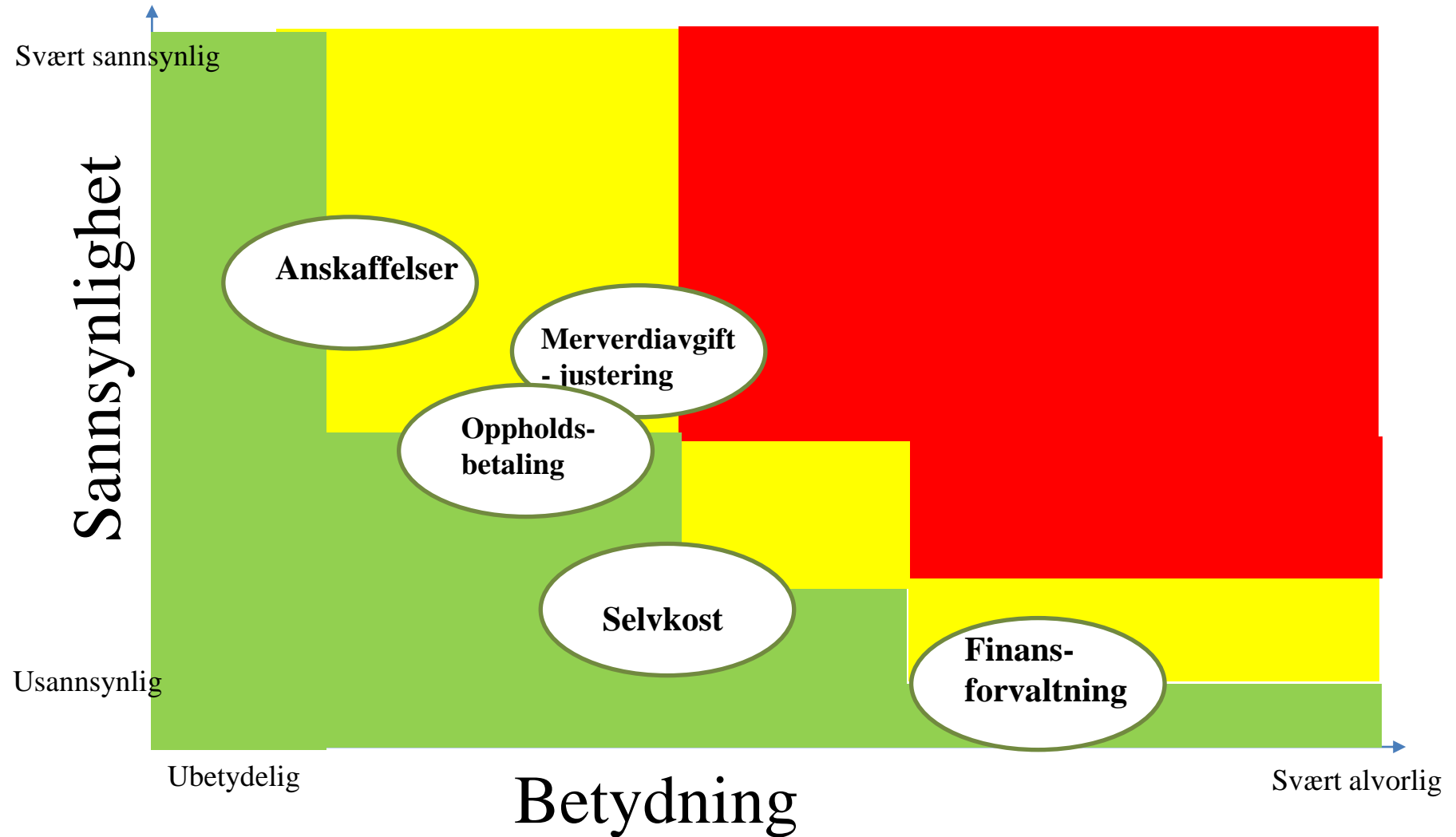

Tommy Pytten
Statsautorisert revisor

Vedlegg:

Vedlegg 1 Oversikt over risiko og vesentlighetsvurdering
Vedlegg 2 Definisjon av begreper

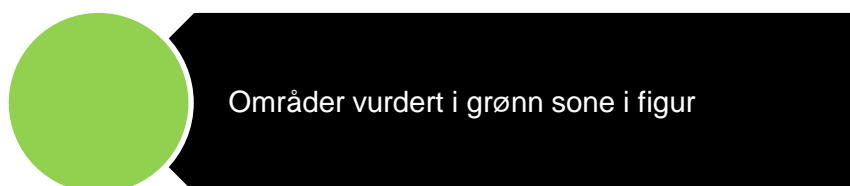
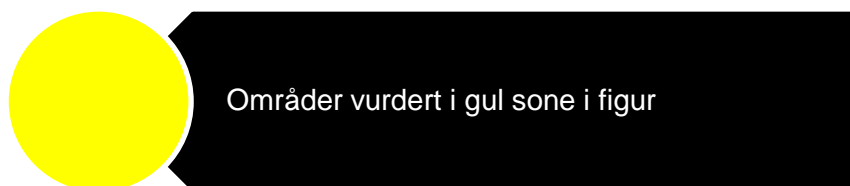
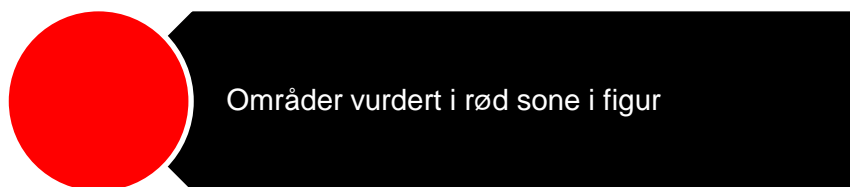
Kopi: Kommunedirektør

Områder som vurderes kontrollert	Sannsynlighet for at avvik kan forekomme	Betydning (beløpsmessig)
Offentlige anskaffelser	Høy	Lav
Merverdiavgift- justering	Middels	Middels
Oppholdsbetaling	Middels	Høy (for enkeltpersoner)
Selvkost	Lav	Middels
Finansforvaltning	Lav	Høy

VEDLEGG 2 : DEFINISJON AV BEGREPER

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Valideringsord	Beskrivelse
Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
Mindre sannsynlig	Tvilsomt
Sannsynlig	Det er indikasjoner på
Meget sannsynlig	Vi tror at
Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

Valideringsord	Beskrivelse
Ubetydelige konsekvenser	Uvesentlig, ingen som vil henge seg opp i manglende etterlevelse
Mindre alvorlige konsekvenser	Rammer få, eller flere i liten grad
Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig
Meget alvorlige konsekvenser	Meget alvorlig, gjelder mange
Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt, svært alvorlig. Rammer mange i stor grad

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 06/24

Møtedato:05.02.2024

Sakshandsamar: ILA

SAK 06/24 REVISOR ORIENTERAR

Bakgrunn for saka:

Det er kontrollutvalets ansvar å sjå til at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterar løpande gjennom året om relevante saker og tema. På denne måten held kontrollutvalet seg informert om det løpande revisjonsarbeidet.

Dei tema revisor orienterar om vil bli protokollført.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

AGDER SEKRETARIAT
Postboks 120
4491 KVINESDAL

Vår ref.:
2023/703-3

Sakshandsamar:
Jorunn Sørli Tveiten
jorunn.tveiten@bygland.kommune.no

Dato
15.12.2023

MELDING OM VEDTAK

Melding om vedtak: Søknad om fritak frå politiske verv

Kommunestyret si handsaming av sak 110/2023 i møte den 14.12.2023:

Handsaming:

Punkt 1 og 2: Kommunedirektøren si innstilling blei samrøystes vedteken.
Punkt 3: Framlegg frå kommunestyret til nytt medlem i kontrollutvalet er Eli Tomine Moe.,
Røysting over punkt 3: Samrøystes.

Vedtak:

1. Annette Larsson får fritak frå alle politiske verv i Bygland kommune.
2. Kommunestyret: Varamedlemer frå Bygland Arbeidarparti rykker opp når varamedlemet trer ut.
3. Kontrollutvalet: Bygland kommunestyre vel Eli Tomine Moe som fast medlem i kontrollutvalet.

Med helsing
Bygland kommune

Jorunn Sørli Tveiten
Arkivleiar

Tonstad 20/10/2023

Bygland kommune
Sentrum 18
4745 Bygland

Bekymringsmelding Even Simensen

Eg har fylgt Fred Olsen Renewable sitt press på Bygland kommune ei tid no.

Vil her stille Even Simensen habilitet i tvil, etter forvaltningslova kapitel II § 6 ledd a og b.

Han er sakshandsamer i Bygland kommune og gift med Anne Aakhus.
Hans hustru har grunneigaravtale med Fred Olsen Renewable og vil ha store økonomisk fordel av dette.
Eg meiner hans inhabilitet gjeld også handsaming av den komande arealplan.

Mvh, Carl Omlie
Indregarden 7, 4440 Tonstad.

1 vedlegg som sendast med denne e-mail

Tonstad 15/10/2023

Bygland kommune
Sentrum 18
4745 Bygland

Bekymringsmelding om Jørund Kvaale Hansens habilitet.

Eg vil her stille Jørund Kvaale Hansens habilitet i tvil, etter forvaltningslova kapitel II § 6 ledd a og b.

Han er kommunestyremedlem i Bygland kommune.
Han er grunneigar, styreleiar og kontaktperson i Grunneigarlaget Uderhei Energi.
Org nr. 926 910 728
Dette firma har som formål å bygge vindkraft og annen fornybar energi i Bygland kommune.
Og han vil personleg ha store økonomiske fordel av dette.

Eg meiner og hans inhabilitet gjeld handsaming av den komande arealplanen og arbeide som leder i PMR utvalget.

Mvh, Carl Omlie
Indregarden 7, 4440 Tonstad.

Eit vedlegg sndeast samman med denne e-mail.

Tonstad 20/11/2023

Bygland kommune
Sentrum 18
4745 Bygland

Bekymringsmelding om Tor Kasin habilitet.

Eg vil her stille Tor Kasin habilitet i tvil, etter forvaltningslova kapitel II § 6 ledd a og b.

Han er varaordfører i Bygland kommune.

Han er gift med Aslaug H. Kasin som er grunneigar i Laudalshei. Hans hustru har avtale med Fred Olsen Renewable.

Dette firma (FOR) har som formål å bygge vindkraft og annen fornybar energi i Bygland kommune.

Hans hustru og han vil ha store økonomiske fordel av dette.

Mvh, Carl Omlie
Indregarden 7, 4440 Tonstad.

Eit vedlegg sendeast samman med denne e-mail.

Tonstad 21/11/2023

Bygland kommune
Sentrum 18
4745 Bygland

Bekymringsmelding om Trond K. Haugå habilitet.

Eg vil her stille habilitet i tvil, etter forvaltningslova kapitel II § 6 ledd a og b.

Han er varamedlem i Bygland kommunestyret.

Han er son til Knut S. Haugå grunneigar i Urdeheia, og har avtale med Asko Fornybar as.

Dette firma har som formål å bygge vindkraft og annen fornybar energi i Bygland kommune.

Han og hans far vil personleg ha store økonomiske fordel av dette.

Mvh, Carl Omlie
Indregarden 7, 4440 Tonstad.

Eit vedlegg sendeast samman med denne e-mail.

Fekk tak i ein advokat som er god på dette emne.

mvh Carl

Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av hvorvidt den folkevalgte har en slik tilknytning til saken eller partene at tilliten til at hun eller han vil behandle saken på en nøytral måte kan bli svekket. Dersom den folkevalgte har flere tilknytninger til saken eller partene, må forholdene vurderes samlet. Det vil i den skjønnsmessige vurderingen også ha betydning om en part har reist inhabilitetsinnsigelse (i tvilstilfeller).

Jeg vil nå kort gjennomgå vilkårene i § 6, andre ledd, som lyder:

«Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.» (Min understrekning.)

For det første må det altså foreligge et særegent forhold. En uttømmende beskrivelse av hvilke forhold dette kan være er ikke mulig å gi.

Det er imidlertid klart at om man står overfor et tilfelle som er av samme art som de tilfeller som rammes av § 6 første ledd, men der ordlyden ikke direkte rammer, så kan personen bli vurdert som inhabil etter andre ledd. I veilederen gis det et eksempel der et søskenbarn er part i en sak. Her rammes ikke tilknytningen av ordlyden i første ledd, og personen er i utgangspunktet habil. Det må imidlertid noe mer til, enn at tilfellet er av samme art, for at forholdet skal være «særegent». Dersom den folkevalgte i eksempelet har en nær personlig kontakt med sitt søskenbarn, kan dette utgjøre et slikt særegent forhold, og den folkevalgte vil da kunne være inhabil etter andre ledd.

Andre eksempler på særegne forhold kan være at den folkevalgte har et nært vennskap, eller et sterkt motsetningsforhold til en part i en forvaltningssak. Men at man kjenner hverandre, eller er kollegaer, vil i seg selv ikke være tilstrekkelig til å konstatere inhabilitet.

Fra veilederen vil jeg fremheve følgende avsnitt som særlig viktig i de vurderinger man står overfor i nærværende sak, da især det jeg her har understreket.

«At man er faglig eller politisk uenig med parten er normalt heller ikke tilstrekkelig til å bli inhabil. At noen har et privat engasjement i en sak vil som hovedregel ikke medføre

inhabilitet. Folkevalgte har en meget vid anledning til å uttrykke politiske standpunkter, for eksempel i media, uten å bli inhabil til å behandle saker om dette tema. Men dette kan stille seg annerledes hvis en tjenestemann har gitt uttrykk for bestemte meninger om utfallet av en individuell sak eller har ledet en aksjon i tilknytning til en bestemt sak.»

Et annet viktig moment i vurderingen av om man står overfor andre særegne forhold, er hvorvidt man er i det som kan beskrives som en dagligdags situasjon som mange befinner seg i. Da vil det neppe foreligge et særegent forhold, i motsetning til de situasjoner hvor utfallet av en sak vil innebære en særlig fordel eller ulempe for bare et bestemt medlem av kommunestyret.

For det andre må det særegne forholdet være egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet.

Her følger det av ordlyden at det i denne vurderingen *blant annet* skal legges vekt på om avgjørelsen **kan** innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til.

Det er tilstrekkelig at det særegne forholdet er **egnet** til å svekke tilliten til hans upartiskhet. **Dette innebærer at det kan foreligge inhabilitet i tilfeller hvor det reelt sett ikke foreligger noen grunn til å tro at den folkevalgte vil la seg påvirke.**

Denne tilliten må vurderes *utenfra*, dvs. den folkevalgte kan anses inhabil på grunn av innbyggernes alminnelige forventninger til og oppfatning av omstendighetene. At den folkevalgte selv mener at han ikke lar seg påvirke er derfor ikke avgjørende.

Endelig følger det av bestemmelsen at det også skal legges vekt på om inhabilitetsinnsigelse er reist av en part. Dette får først og fremst betydning i de tilfellene hvor det foreligger usikkerhet knyttet til hvorvidt en folkevalgt er inhabil eller ikke. I de tilfeller hvor det ikke foreligger tvil, spiller det således liten rolle hvorvidt en part har reist innsigelser.

(Utover de momenter som er nevnt ovenfor, kan det naturligvis også være øvrige momenter som er relevante i en inhabilitetsvurdering. Dette følger av ordene «blant annet».)

§ 6.(habilitetskrav).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a.når han selv er part i saken;
- b. når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c. når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d. når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e.når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for 1.et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller 2.arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenstemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen.

Endret ved lover [19 juni 1969 nr. 54](#), [27 mai 1977 nr. 40](#) (i kraft 1 jan 1978 iflg. [res. 16 des 1977 0nr. 9](#)), [29 juni 2007 nr. 81](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 23 nov 2007 nr. 1287](#)), [19 juni 2009 nr. 90](#) (ikr. 1 nov 2011 iflg. [res. 19 juni 2009 nr. 819](#)).